

N.F.S. Grundtvig “Broder Niels fra Soor”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.8, april 2016

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1826 (SJ: 428)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 5

Teksten er etableret af Kirsten Vad

Punktkommentarer, indledning og tekstredegørelse er skrevet af Kirsten Vad, redigeret af Klaus Nielsen og Vibeke A. Pedersen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2025

[[A:25] |PS:383

Broder Niels fra Soor.

(Efterskrift til den danske Rim-Krønike.)

¹ Det gaaer saa til i Verden vidt,
Det staaer ei til at hindre,
At mangen En faaer Lof for Lidt,
Og Last for endnu Mindre!
Jeg var slet ingen Konning stor,
Som kunde herlig braske,
Jeg var en Broder kun i Soor,
Og mest i Sæk og Aske!
Mig Lykken var ei nær saa blid,
Som fordem hun var *Hjærne*,
|PS:384 Dog mine Rim om Kongers Id

Hukommed man fuldgierne!
Fra *Dan* til *Gamle Christian*
Jeg sagde hvad jeg vidste,
Jeg holdt for Tunge før ei Tand,
Om tyndt end blev det Sidste!
Jeg drak udaf den *franske* Vin
Saa lidt som af den Spanske,
Jeg den lod staae, som groer ved Rhin,
Og holdt mig til det *Danske*.
Jeg rimed paa min Moders Maal
For Andet ei jeg kunde
Og gav, for Gluffer, mig til Taal
Ved Roes i Folke-Munde;
Thi Ordet gaaer fra Heden-Old,
Fra gamle Folk til Unge:
Mod Klaffer-Tand det bedste Skjold
Har Menig-Mand paa Tunge!
[A:25] De Rim dog være skal uspart
For Glose og for Gluffe,
Som Alle vel af samme Art
Men ei af samme Skuffe:
Man rimer ei for røget Glug
I Bur paa Munke-Stolen,
Som naar i Vang med Vippe-Rug
Man bader sig i Solen!
Man kan ei bag den Kloster-Mur
Saa godt paa Ordet komme,
Som i det grønne Bøge-Skur,
Alt mellem Fugl og Blomme!
Om Verdens Løb saa livlig ei
Der rimes mellem Grave,
Som paa den brede Konge-Vei
Forbi vor Kloster-Have!
[PS:385] Der kan man see, med Lyst og Sorg
Fuldmange gaae og komme,
Hist Bakke op til *Pedersborg*,
Og Bakke ned til *Bromme*!
Der seer saa tit man Hjelme-Guld
I deilig Morgen-Røde,
Som synker brat i sorten Muld,
Hvor haarde Nakker bløde!
Da seer man, Lykken er som Glar,
Thi naar det skinn som klarest,
Og smil ad Støv, som først det var,
Det brister alsomsnarest!
Da ret man er til Rim oplagt

Om Konge-Lys og Skygge,
Seer ei sig blind paa Verdens Pragt,
|A:26| Kan Sagn paa Syn dog bygge!
Hvor meget og hvor lidt af Sligt,
Som sig fuldvel kan sømme,
Der findes i mit Rim og Digt,
Maae Dannemænd bedømme;
Jeg takker Mænd af fordum Tid,
Og Kvinderne deslige
Som høre gad om Konge-Id
Hvad fattig Fugl kan sige!
Fra By til By jeg gik med Lyst,
Kom tørskoet over Belte,
Og nynnede med vor Moders Røst
Om Danske Folk og Helte!
Det gik mig godt i mange Aar,
Men skiævt dog paa det Sidste,
Med *Fjerde Christjan* bange Kaar
Jeg fik, før jeg det vidste!
Som eenlig Spurv alt under Tag
Hvor ingen Folk er inde,
|PS:386| Jeg kviddrede den udslagne Dag
For Steen og tørre Pinde!
Der jeg det saae, ei som tilforn
Folk var at faae i Tale,
Da gik jeg op paa *Runde-Taarn*,
Og lagde mig i Dvale!
Bog-Ormene mig stundum vel
Opmanede til at mumle,
Men bad mig immer gaae til Hel,
Saasnart jeg nævnede *Humble*!
At manges En faaer Lof for Lidt,
Og Last for halve minde,
Det maatte jeg med *Saxo* tit
I Gierningen befinde;
Hvem der er født i *Skage-Fjord*,
Sig sover til Islandsken,
Hvad kunde jeg derfor: i *Soor*
Jeg nemmed ikkun *Dansken*!
At gammel tosset Folke-Snak
Jeg fulgde og jeg førde,
Var over hundred Aar den Tak
Af lærde Folk jeg hørde!
Dog kan i denne Konges Tid
|A:26| Bog-Orme ingenlunde,
Gjør de end deres største Flid,

Slaae Laas for Folke-Munde!
Hans Naade veed, kun daarlig fri
Er Menig-Mand i Grunden,
Saalænge boglærd Tyranni
Ham smør med Blæk om Munden;
Ved Stavnsbaands Løsning derfor *Han*
Ei paa Halvveien standser,
Men tael saa vel med Bonde-Mand,
Som med de store Hanser!
|PS:387Naar Kongen selv for Bønder-Folk
Sin *Høre-Sal* oplader,
Han og af Bonde-Hjertets Tolk
Vil gierne kaldes Fader;
Thi gaaer det med mig gamle Svend
Nu i en anden Stue,
Fra Runde-Taarn jeg gaaer igien,
Hvor Faa det end mon hue!
Jeg giæster *Kongen* i Hans Gaard,
Som Hans Tipoldefædre,
Og ønsker *Ham* fuldmange Aar,
Jo længere jo bedre!
Han er af Dem, jeg rimed om,
Som veed, at Konge-Navne
Fra Iis-Land nøgne til os kom,
Naar Rim de maatte savne;
Thi agter *Han* og høit det Pund,
At kunne Ord saa føie,
At de kan gaae fra Mund til Mund,
Og lange Reiser døie!

² Man siger for et gammelt Ord,
Som gierne Magt jeg giver,
At tyndes Blodet end paa Jord,
Til Vand det dog ei bliver;
Det fandt da og den Ven fra *Soor*,
Som hjalp mig nu paa Fode,
Hvis det ei spørges trindt i Nord,
Det er ei for det Gode!
Ja, at jeg slap fra Runde-Taarn,
Og kom ei til Ulykke,
|A:27Men blev den Samme som tilforn,
Det var et Venne-Stykke!
For gamle Klæder nye at faae,
Vel kaldes Røver-Kiøbet,
|PS:388Men skal man først sig lade flaae,
Profiten gaaer i Løbet!

Thi gaaer jeg i mit gamle Skind
Uskamt i Fædre-Landet;
Og under hvem dertil har Sind
For Sit at faae et Andet!
Jeg vider gode Venner Tak:
Hr. *Molbech* og Hr. *Thiele*,
At nu jeg med min Folke-Snak
Kan gaae en halvsnees Mile,
Saa gode Støvler aldrig før
Har villet til mig vanke,
Ja, aldrig saae jeg dem i Nør
Saa bonede og blanke!

3 Naar Alt er frist, er Hjemmen bedst,
Og selv i Høie-Lofte
Mig længes, som en fremmed Giæst,
End efter *Soor* fuldofte!
Skøndt af den gamle Kloster-Mur
En Levning stod ei ilde,
Dog op det sjunkne Munke-Bur
Ei meer jeg ønske vilde;
Naar Soel hun skinn igiennem Glar
Hvor Regnbu-Farver gløde,
Man tænker vel: gid immer var
Saa favr en Aften-Røde,
Ved Sole-Bjerg dog læres brat,
Det Gode varer ei længe,
Og i den lange Vinter-Nat
Man hardt til Lys mon trænge!
Thi seer jeg glad den lyse Hald,
Kong *Fredrik* lod opbygge,
For Soel-Stik har den ømme Skjald
I Skoven immer Skygge!
|PS:389 Den Ridder-Hald da vorde graa,
Og fostre giæve Danske,
Der Moders-Maalet kan forstaae,
|A:27 Langt *bedre* end det *Franske*!
Naar dertil i Skjalm Hvides By
Endnu det bedre tegner,
Hans Naade jeg vist *der* paa Ny
Rim-Krøniken tilegner!
Fra *Humble* skal hun altid gaae,
Hvad end de Lærde sige,
Thi naar det giælder *Drotter graae*,
De Fremmedes maae vige;
Dog mens jeg laae paa Runde-Taarn,

Og lured, halv i Dvale,
Fik bedre end i *Soor* tilforn
Jeg Skøn paa gammel Tale,
Fuldmangt et Skiemts og Alvors Ord
Jeg skrev da og bag Øre,
Som Lyst jeg har igien fra *Soor*
Om Land paa Rim at føre!
Det Rim skal gaae fra Humble Drot,
Paa Danmarks Klinte-Slette,
Til Christjansborgs det nye Slot
Og *Frederik* den *Sjette*!
Saa flyde skal *Hans Naades* Priis
Med Konge-Fædres sammen,
Og læres skal, paa gammel Viis,
Rim-Krøniken med Gammen,
Saa Pogen selv, der vogter Faar
Paa gamle Jælling-Hede,
I Konge-Tallet Aar for Aar
Kan prægtig hitte Rede,
Og veed saa godt, hvor Støtten staaer
For *Ham*, der løste Bonden,
Som hvor han vander sine Faar,
|PS:390Og hvad han fik til Unden!
Da skal de Danske Kongers Priis
I Danmark have Giænge,
Til *Evig* os i Paradis
Er ikke meer forlænge!
Saa nytter aldrig det i Nord
Om Munden Folk at smøre,
Thi immer Broder *Niels* fra *Soor*
Gaaer giennem lukte Døre!
